

Sociální politika
FF MU, jarní semestr 2009
Mgr. Marcela Severová, Ph.D., mseverova@seznam.cz

Témata přednášek a seminářů:

1. Sociální politika – základní charakteristika, vymezení pojmů, subjekty a objekty sociální politiky, typy sociální politiky, model sociální politiky ČR, občanská participace, občanská společnost, sociální občanství, občanská a sociální práva
seminář: společenské souvislosti vzniku sociální politiky a sociálního státu, etapy vývoje sociální politiky a sociálního státu
2. Základní východiska a přístupy k sociálnímu státu a sociální politice - konsensuální, konfliktuální, liberální a konzervativní teorie státu, vznik, vývoj, sociální role a typy moderního státu. Základní principy, vývoj, funkce a nástroje sociální politiky. Ideové zdroje a hodnoty moderní společnosti zakládající moderní sociální politiky.
Murray Charles: Příliš mnoho dobra. Doslov Ivo Řezníček 317-323; kap. 12, 13, 14, str. 151-183.
3. Chudoba a sociální vyloučení v sociální politice - welfare state, koncept chudoby, příčiny chudoby, nástroje a měření chudoby, Laekenské indikátory chudoby a sociální exkluze
seminář: Librová Hana: Marginalita, sociální vyloučení a ekologicky příznivý způsob života
4. Společnost zaměstnání a krize sociálního státu, nezaměstnanost – geneze a vývoj nezaměstnanosti, příčiny a druhy nezaměstnanosti, trh práce v ČR, důsledky nezaměstnanosti pro jedince, zabezpečení v nezaměstnanosti.
seminář: Mareš Petr, kap. 3 Cesta k masové nezaměstnanosti
5. Sociální zabezpečení – vymezení, determinanty, koncepce, typy sociálních institucí, základní sociální události
seminář: Matoušek, O. Ústavní péče. str. 17 - 23
6. Sociální pojištění, sociální podpora, sociální pomoc, zabezpečení ve stáří.
seminář: Keller Jan, Soumrak sociálního státu, kap. 2 Problémy sociálního státu
7. Zdravotní politika – systémy zdravotních služeb, transformace zdravotní péče v ČR
seminář: Kapr, Koukola: Pacient: Revoluce v poskytování péče - kap.B, C, str. 51-61
8. Rodinná politika – vymezení a typy rodinné politiky, rodinné chování u nás a v Evropě, rysy rod. pol. v ČR a v evropských zemích
seminář: Keller Jan, kap. 7, Krize solidarity
9. Bytová politika – nástroje bytové politiky, modely bytových systémů, transformace bytové politiky.
seminář: M. Lux: Bydlení věc veřejná. kap. 2.4 a 2.5 str. 118-123 a Závěr str. 151-159
10. Vzdělávací politika – vývoj vzdělanosti, veřejné a soukromé vzdělávací instituce, principy a problémy vzdělávací politiky, vzdělání u nás a v Evropě
seminář: Jan Keller: Vzdělanostní společnost. Chrám, výtah a pojišťovna. Kapitoly 2. a 3. – str. 43-80
11. Krize státně sociální politiky: ekonomické, politické, demografické a ideové příčiny konce sociálního státu, nové podoby sociálního vyloučení a sociálních rizik

Občanská společnost a její instituce – činnost a financování; evropské strukturální fondy
seminář: Mareš Petr: Sociální exkluze a inkluze.

Zakončení přednáškového cyklu: zkouška – písemný vědomostní test

Zakončení semináře – zápočet za aktivní práci v semináři a odevzdání 70% písemně vypracovaných rešerší seminárních textů.

Práce v semináři: na seminář se každý student připravuje přečtením příslušného textu a písemným vypracováním rešerše textu, která se odevzdává vyučujícímu.

Seznam literatury k seminární četbě:

- Mareš, P. 2004. „Sociální exkluze a inkluze“. Pp. 15-29 in *Sociální exkluze a inkluze menšin a marginalizovaných skupin*, ed. by T. Sirovátka Brno: Masarykova univerzita. ISBN 80-210-3455-6
- Librová, H. 2002. „Marginalita, sociální vyloučení a ekologicky příznivý způsob života“. Pp. 77-92 in *Menšiny a marginalizované skupiny v České republice*, ed. by T. Sirovátka. Brno: Masarykova univerzita. ISBN 80-210-2791-6
- Mareš, P. 1998. *Nezaměstnanost jako sociální problém*. Praha: Slon.
- Matoušek, O. 1995. *Ústavní péče*. Praha: Slon. ISBN 80-85850-08-7
- Kapr, J., B. Koukola, 1998. *Pacient: Revoluce v poskytování péče*. Praha: Slon. ISBN 80-85850-49-4
- Keller J. 2005. *Soumrak sociálního státu*. Praha: Slon. ISBN 80-86429-41-5
- Lux, M., et al. 2002. *Bydlení věc veřejná*. Praha: Slon.
- Murray Ch. 1998. *Příliš mnoho dobra. Americká sociální politika 1950-1980*. Praha: SLON
- Keller, J. 2008. *Vzdělanostní společnost? Chrám, výtah a pojišťovna*. Praha: SLON

Literatura ke studiu:

učebnice:

- Krebs, V., 2002. *Sociální politika*. Praha: Codex. ISBN 80-86395-33-2
- Večeřa, M. 1996. *Sociální stát. Východiska a přístupy*. Praha: Slon. ISBN 80-85850-16-8
- Tomeš, I. 1996. *Sociální politika. Teorie a mezinárodní zkušenost*. Praha: Socioklub. ISBN 80-902260-0-0
- Potůček, M. 1995. *Sociální politika*. Praha: SLON.
- Mareš, P. 1998. *Nezaměstnanost jako sociální problém*. Praha: Slon.
- Munková, G. a kol. 2004. *Sociální politika v evropských zemích*. Praha: Univerzita Karlova. ISBN 80-246-0780-8
- Arnoldová, A. 2000, 2001. *Vybrané kapitoly ze sociálního zabezpečení. I. a II. část*. Praha: Univerzita Karlova. ISBN 80-246-0092-7, ISBN 80-246-0197-4.
- Keller J. 2005. *Soumrak sociálního státu*. Praha: Slon. ISBN 80-86429-41-5
- Keller, J., Tvrdý, L. 2008. *Vzdělanostní společnost? Chrám, výtah a pojišťovna*. Praha: SLON. ISBN 978-80-86429-78-6
- Dahrendorf, R. 1991. *Moderný sociální konflikt*. Bratislava: Archa.
- Illich, I. 2001. *Odškolnění společnosti*. Praha: Slon. ISBN 80-85850-96-6
- Murray Ch. 1998. *Příliš mnoho dobra*. Praha: Sociologické nakladatelství. ISBN 80-85850-55-9